

ชนชาติพันธุ์ไทใต้ และนครศรีธรรมราช

ความเป็นมาของผู้คนชนชาติพันธุ์ไท (ไทย) ในภาคใต้

และเมืองในศรีธรรมราชมหานคร

รศ.ดร.ลีบพงศ์ ธรรมชาติ

การศึกษาทางโบราณคดีและประวัติศาสตร์ของคนไทยใต้เริ่มมีการศึกษากันราวสมัยรัชกาลที่ ๕ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ก่อนหน้านี้มีการศึกษากันค่อนข้างน้อยและบันทึกเรื่องราวสำคัญลงในวัสดุประเภทกระดาษและอื่นๆ ก็ไม่ค่อยมีมากนักเมื่อไทยเราได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับชาวต่างชาติไม่ว่าจากในเอเชียหรือยุโรป อเมริกา ก็ทำให้คนไทยมีความตื่นตัวในการศึกษาทางโบราณคดีและประวัติศาสตร์มากยิ่งขึ้นช่วงหลังจากสมัยรัชกาลที่ ๕ เป็นต้นมานั้นได้มีนักโบราณคดีและนักประวัติศาสตร์มากขึ้นและได้มีการศึกษาเรื่องราวของคนไทยมากขึ้นตามลำดับทั้งด้านโบราณคดีและประวัติศาสตร์และค่อยๆ มากขึ้นตามลำดับจนกระทั่งปัจจุบันนี้ หลักฐานต่างๆ ที่ทำให้คนไทยได้ศึกษาและได้รู้เกี่ยวชนชาติพันธุ์ของตน เช่น ศิลาจารึกการขุดเขียนสัญลักษณ์บนฝาผนังถ้ำ อักษรบนวัสดุประเภทไม้ เอกสารเก่าต่างๆ (ใบลาน สมุดข่อยหรือใบตอง หนังสือรุ่นเก่า) เป็นต้น นอกจากนี้เป็นการบอกเล่าสืบต่อกันมาตามลำดับหรือประวัติศาสตร์บอกเล่าหลักฐานดังกล่าวมาที่มีการพบมากขึ้นๆ ตามลำดับจนทำให้ประมวลสรุปได้ว่าอะไรคืออะไรเป็นอย่างไร ประกอบกับปัจจุบันนี้มีเครื่องมือทันสมัยประดิษฐ์ขึ้นมาใช้เพื่อการศึกษาหาคำตอบเกี่ยวกับโบราณวัตถุได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าเมื่อก่อน

ดินแดนไทยภาคใต้เป็นดินแดนที่เป็นปริศนามายาวนานว่าในความเป็นจริงย้อนให้ไปสักราว ๒,๐๐๐ ถึง ๓,๐๐๐ ปี นั้นมีคนกลุ่มใดอยู่มาก่อนการศึกษาค้นคว้าในระยะเริ่มแรกก็เหมือนดาบอดดคำข้าง แต่เมื่อนานๆ ไปนักโบราณคดี นักประวัติศาสตร์และผู้สนใจเรื่องราวของไทยภาคใต้ก็มีการศึกษาค้นคว้าหาความรู้กันมากขึ้นและเข้มข้นตามลำดับ จนสามารถสรุปได้ในบางเรื่องโดยเอาหลักฐานต่างๆ ที่ได้พบและใช้หลักการศึกษาศาสตร์นั้นๆ จึงทำให้ได้คำตอบ แม้จะไม่ครบสมบูรณ์ถึงร้อยเปอร์เซ็นต์ก็พอจะทำให้เชื่อได้ว่าใช่และคำตอบก็ต้องเป็นเช่นนั้นในที่สุดก็กลายเป็นความรู้ที่ได้ถ่ายทอดให้ได้รับรู้กันในวงกว้างของกลุ่มของนักโบราณคดีประวัติศาสตร์ และผู้ที่สนใจในทางนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวงการศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย วิทยาลัยหรือสถานศึกษาระดับต้น ก็มีการศึกษาค้นคว้าและให้ความสนใจจึงทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้คือ กรมศิลปากรต้องทำหน้าที่มากขึ้นกว่าที่ผ่านมา

เพราะกลายเป็นนโยบายของรัฐบาลที่จะต้องเดินหน้าในเรื่องนี้ให้มากขึ้นๆ ทั้งนี้เพื่อให้ได้คำตอบเรื่องราวของชนชาติพันธุ์ว่ามีความเป็นมาอย่างไรและเก่าแก่มากน้อยแค่ไหน ในกรณีของไทยสยามภาคใต้หรือที่เรียกว่าไทยน้อยก็ได้มีการศึกษากันมาอย่างต่อเนื่องเช่นเดียวกับการศึกษาว่าคนไท (ไทย) มาจากไหน ในระยะแรกนี้นักประวัติศาสตร์และนักโบราณคดีกลุ่มหนึ่งมีทั้งชาวต่างชาติและชาวไทย (ไทย) สรุปไว้ว่าคนไท (ไทย) ถิ่นฐานดั้งเดิมเริ่มเกิดครั้งแรกที่ภูเขาอัลไตดินแดนที่อยู่ชายแดนจีนกับรัสเซียซึ่งมีอากาศหนาวเหน็บและเป็นน้ำแข็งในบางช่วงและมีการเรียนเรื่องราวของคนไทยจำกัดว่าอพยพมาจากภูเขาอัลไตการเรียนรู้และจำกัดมาว่าคนไท (ไทย) เกิดขึ้นครั้งแรกที่ภูเขาอัลไตนั้นติดต่อกันมาเป็นเวลานานมาก ในที่สุดเมื่อมีการศึกษากันอย่างรอบด้านใช้หลักฐานและเหตุผลของความเป็นไปได้ก็สรุปว่าคนไท (ไทย) มิได้เกิดขึ้นครั้งแรกที่ภูเขาอัลไต แต่พบหลักฐานต่างๆ ทั้งศิลาจารึก โบราณสถาน โบราณวัตถุ ภาษา และวัฒนธรรม ทำให้สรุปได้ว่าคนไทเกิดขึ้นครั้งแรกในประเทศจีน แถบมณฑลยูนหนาน และมณฑลกว่างสีเพราะมีหลักฐานต่างๆ ทั้งโบราณและที่เป็นอยู่ โดยเฉพาะคนที่มีชีวิตอยู่ในช่วงเวลาที่ศึกษาบ่งบอกว่าคือคนที่เป็ชนชาติพันธุ์ไท (ไทย)

ในปัจจุบันนี้คนที่มิใช่เชื้อสายไทหรือชนชาติพันธุ์ไท (ไทย) ก็ยังมีอยู่เป็นรุ่น หลิน เหลน โหลน หรือรุ่นหลังๆ มามากตามลำดับสิ่งที่ทำให้เห็นได้อย่างชัดเจนคือ ภาษา และ วัฒนธรรมต่างๆ ที่สอดคล้องกันของคนไท (ไทย) แม้จะอยู่อย่างห่างไกลกันหลายพันกิโลเมตร ชื่ออาณาจักรเก่าที่นักประวัติศาสตร์และนักโบราณคดีกล่าวถึงและบันทึกเอาไว้ เช่น อาณาจักรอ้ายลาว และอาณาจักรน่านเจ้า เป็นต้น ทั้งสองอาณาจักรนี้อยู่ในประเทศจีน

นอกจากนี้ยังมีการบันทึกเมืองเก่าๆ ของคนไทย เช่น เมืองหนองแส (ต่อมาชื่อตาสีฟู) เมืองแฉ่ง (ต่อมาเป็นเมืองเดียนเบียนฟู) เมืองเชียงรุ่งในสิบสองปันนา เป็นต้น เมืองเหล่านี้ผู้เขียนได้เดินทางไปศึกษาและได้ทำรายการวิทยุโทรทัศน์และพบว่าผู้คนที่อยู่ในพื้นที่ดังกล่าวนี้เป็นคนไทยบางแห่งอาจจะมีน้อยลงเพราะเกิดการผสมผสานชาติพันธุ์กับชนชาติพันธุ์อื่นมากลักษณะเด่นความเป็นไท (ไทย) จึงมีน้อยลงไป โดยเฉพาะที่หนองแสจะพิจารณาได้ยากมากอย่างไรก็ตามที่นั่นก็มีศิลาจารึกให้อ่านเป็นหลักฐานพบข้อความว่า เสนาบดีชื่อเป็นภาษาไทยที่มีรากภาษาจากภาษาสันสกฤตส่วนที่เป็นไทอย่างไม่ต้องลำบากในการพิจารณา คือ ไทในกว่างสี (จ้วง) เชียงรุ่ง สิบสองปันนา เมืองแฉ่ง (เดียนเบียนฟู) ในเวียดนามเหนือในปัจจุบันจากการศึกษาและได้ทำรายการวิทยุโทรทัศน์ในดินแดนที่คนไทยอยู่ในต่างประเทศสรุปได้ว่าจ้วง (ไทจ้วง) ในมณฑลกว่างสี ไทสิบสองปันนาเมืองเชียงรุ่ง ไทดำ ไทขาว ไทจั่ง ในเมืองแฉ่ง (เดียนเบียนฟู) ภาษาและวัฒนธรรมมีความใกล้เคียงกับคนไทยในประเทศไทยมาก โดยเฉพาะด้านภาษาและวัฒนธรรมกับคนไทยภาคใต้มีความใกล้เคียงกันมาก คำนับ ๑ ถึง ๑๐ ของไทจ้วงออกสำเนียงเกือบเหมือนกับสำเนียงภาษาไทยภาคใต้แทบทุก คำรวมทั้งคำและการออกเสียงเมื่อเข้าประโยคก็ตาม อย่างเช่นข้าวสองถึงสามถึงสี่ถึง ของการออกเสียงของไทจ้วง มิได้ต่างไปจากการออกเสียงของคนไทยภาคใต้ในปัจจุบัน

หรือการออกเสียง ต้นโม่ กอกกล้วย เหล้า ของไทดำ (ไทดำ) ไทขาว และไทจั่งที่เมืองแถง หรือเตียนเบียนฟูในปัจจุบัน นอกจากนี้คนลาวในหลวงพระบางประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวก็ออกเสียงใกล้เคียงกับการออกเสียงภาษาไทยสำเนียงไทยภาคใต้ ดังนั้นเมื่อพิจารณาด้านภาษาอย่างรอบด้านแล้วกล่าวได้ว่า คนไท (ไทย)

เมื่อก่อนอยู่ด้วยกันเป็นอาณาจักรหรือเมืองใหญ่ต่อมาอาจเกิดศึกสงครามขนาดใหญ่ที่ทำให้ต้องอพยพโยกย้ายหนีสงครามไปสู่ที่อื่นทั้งที่ใกล้และไกลอย่างไรก็ตามมีนักโบราณคดีและนักประวัติศาสตร์บางส่วนกล่าวว่าคนไท (ไทย) เกิดขึ้นครั้งแรกในดินแดนไทยปัจจุบันนี้มิได้อพยพโยกย้ายมาจากไหน คนไทยจากดินแดนไทยปัจจุบันนั่นเองที่โยกย้ายไปอยู่ถิ่นที่อยู่ใหม่ เรื่องการอพยพย้ายถิ่นที่อยู่ของคนไทยจะสรุปให้เป็นที่ยอมรับกันทั้งหมดนั้นคงเป็นการยาก เพราะต่างก็มีเหตุผลนำหลักฐานมาอธิบายกันได้ทั้งหมด

ในขณะนี้จึงกล่าวได้ว่าคนไท (ไทย) หรือชนชาติพันธุ์อาศัยอยู่ในพื้นที่กว้างสรุปว่าที่ใดเป็นจุดแรกของการเกิดคนไทยนั้นก็คงต้องรอหลักฐานและการอธิบายเหตุผลให้มากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนี้

ในส่วนของคนไท (ไทย) ที่อยู่ในภาคใต้ในสมัยก่อนมาจากไหนก็จะได้นำหลักฐานต่างๆ มาพิจารณาวิเคราะห์ให้เห็นเป็นลำดับต่อไป และพิจารณาถึงคนไทยที่อยู่ในภาคใต้สมัยปัจจุบันด้วย คนไทยสยามในภาคใต้รุ่นแรกมาจากไหนมีตั้งแต่เมื่อไรนั้นในการพิจารณานั้นก็ต้องเริ่มจับหลักที่เมือง ตามพรลิงค์ หรือตมฺลึงคัม (ตมฺลึงคม บาลี) หรือตมฺลี หรือ กัมมีการที่มีชื่อเรียกต่างๆ กันนี้ เพราะมีผู้รู้ทางโบราณคดีและประวัติศาสตร์ได้ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารต่างๆ ที่ต่างกันออกไป และมีการวิเคราะห์สรุปเอาไว้ที่ต่างกันออกไปบ้าง การที่มีผู้ศึกษาเรื่องราวของอาณาจักรเริ่มแรกของไทยเอาไว้พอประมวลได้ว่าอาณาจักรนี้เริ่มมาตั้งแต่ พ.ศ. ๕๐๐ (บางกลุ่มว่า พ.ศ. ๗๐๐) ทั้งนี้อ้างเอาคัมภีร์มหานิทเทส พระไตรปิฎกเป็นสำคัญ ดังข้อความว่า

การค้าขายให้ประสบความสำเร็จและร่ำรวยนั้นจะต้องไปค้าขายยังดินแดนสุวรรณภูมิ ซึ่งมีเมืองต่างๆ และเมืองหลายเมืองทั้งในประเทศอินโดนีเซียปัจจุบัน และคาบสมุทรมลายู ในหลักฐานคัมภีร์สำคัญนี้นั้นมีเมือง ตมฺลึงคัม (ตมฺลึงคม) และเมืองตักโกลา ทั้งสองเมืองนี้

นักประวัติศาสตร์และนักโบราณคดีได้ศึกษาหาคำตอบเป็นเวลายาวนานในที่สุดก็ได้ว่าตามพรลิงค์หรือตมฺลึงคัมนั้นอยู่ที่เขตพื้นที่บางอำเภอในจังหวัดนครศรีธรรมราชปัจจุบัน และเป็นอาณาจักรด้วย ส่วนตักโกลาคือพื้นที่จังหวัดพังงาปัจจุบันซึ่งมีเครื่องเทศและสมุนไพรมาก ที่มากเป็นพิเศษคือ กระวาน และคำว่าตักโกลาเป็นคำหรือภาษาไทยเก่า น่าจะได้รับอิทธิพลจากภาษาต่างประเทศในเอเชียหลักฐานต่างๆ ในนครศรีธรรมราชปัจจุบันมีอยู่จำนวนมาก สิ่งที่พบกันมากคือ ศิวลึงค์ ซึ่งบางหลักก็มีฐานโยนิ หรือโยนิลึงค์ด้วย สถานที่พบมากที่สุดคือบริเวณอำเภอสิชลปัจจุบัน บนเขาตาซึ่งเป็นที่ตั้งของโบราณสถานเขาตา และบริเวณราบริศมีไม่ไกลนัก

นอกจากพบคิปลิงค์ (สัญลักษณ์พระอิศวร ลิงค์ คืออวัยวะเพศ) ที่เป็นโลหะ และหินแล้ว ยังมีคิปลิงค์ที่เป็นทองทั้งขนาดใหญ่และเล็ก ปัจจุบันคิปลิงค์กระจายอยู่ในที่ต่างๆ เพราะมีผู้เคลื่อนย้ายออกไปมานานแล้ว เมื่อมีการขุดดินลึกลงไปไม่มากก็ยังมีพบโบราณวัตถุที่บ่งบอกถึงความเป็นพราหมณ์-ฮินดู ในพื้นที่บริเวณดังกล่าวนี้

นอกจากนี้ในอำเภอเมืองนครศรีธรรมราชติดกับตลาดท่าช้างยังมีฐานพระสยามคือคิปลิงค์ขนาดใหญ่อยู่และเป็นคิปลิงค์ที่มีรูปลักษณะไม่ต่างจากในถ้ำอัลโลรา วัดถ้ำอัลโลรา ในอินเดียใต้ที่มีหลักฐานบอกว่าเจาภูเขาทำเป็นวัดถ้ำทางศาสนาพราหมณ์ตั้งแต่ประมาณ พ.ศ. ๘๕๐ ซึ่งอยู่ไม่ห่างจากวัดถ้ำอชันต้าทางพระพุทธศาสนา นอกจากนี้ในพื้นที่สุราษฎร์ธานี และพังงามีหลักฐานเก่าเกี่ยวกับเขาศรีวิชัย รูปเคารพพระอวโลกิเตศวร รูปเคารพพระนารายณ์ และคิปลิงค์ขนาดใหญ่ที่วัดพระนารายณ์ (ทราบว่าเคลื่อนย้ายไปจากนครศรีธรรมราช นานมาแล้ว) หากจะดูที่ใหม่ล่าสุดของการศึกษาทางโบราณคดีและประวัติศาสตร์กัน ดูที่โบราณสถานตุมปังในมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ แล้วจะได้ประจักษ์ในความเก่าแก่ของคนสยามที่อยู่ในภาคใต้ของประเทศไทย

โบราณสถานแห่งนี้อยู่ในป่ารกทึบในเขตพื้นที่ตั้งของมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ในปัจจุบัน เมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๔ (ถ้าตลาดเคลื่อนขอย้าย ตรวจสอบอีกที) สำนักงานศิลปากรที่ ๑๑ นครศรีธรรมราช (ปัจจุบัน ๑๒) ได้เข้าไปสำรวจพื้นที่ด้วยมีความเห็นว่าจะมีโบราณสถานในบริเวณนี้ เข้าไปในป่ารกทึบได้พบส่วนล่างของรูปเคารพอยู่บนพื้น ไม่พบส่วนบน จึงได้เก็บไปรักษาไว้ที่พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ สำนักศิลปากรที่ ๑๑ นครศรีธรรมราช นักโบราณคดีพิจารณาสันนิษฐานว่าเป็นส่วนขององค์พระนารายณ์

หลังจากนี้มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ได้เข้าใช้พื้นที่ร่วมหมื่นไร่ของตำบลบ้านไผ่ และตำบลไทยบุรี อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๕ หลังจากที่มีพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ พ.ศ. ๒๕๓๕ ครั้น พ.ศ. ๒๕๔๑ รศ.ดร.สืบพงศ์ ธรรมชาติ รศ.อุดม หนูทอง อุทัย แก้วกล้า และพนักงานสายปฏิบัติการอีกจำนวนหนึ่ง ได้เข้าไปวัดร้างตุมปัง เพื่อหาคำตอบเกี่ยวกับเรื่องวัดร้างตุมปังด้วยรู้ว่าเป็นวัดสมัยโบราณ และสำนักงานศิลปากรที่ ๑๑ ก็เข้าไปสำรวจขึ้นทะเบียนไว้แล้ว การเข้าไปค่อนข้างลำบาก เพราะเป็นป่ารกทึบ และเป็นป่าอุดมสมบูรณ์ยังมีสิ่งสาธิตตัวอยู่ จึงต้องมีความระมัดระวังเป็นพิเศษ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทราบว่ามีทวดที่เป็นรูปของงูของหลา (จงอาง) และเลื้อยลาดกลอนอยู่ในพื้นที่ของท่าน ดังนั้นจึงต้องบอกกล่าวด้วยความเคารพบูชาว่าเข้าไปสร้างความดีมิได้ประสงค์สิ่งใดจากพื้นที่ของท่านไม่ว่า ไก่ป่า หมูป่า (ชาวใต้หมูเถื่อน) หรือแก๊งแต่อย่างใด เมื่อเข้าไปถึงจุดหนึ่งก็เห็นอิฐหัก และอิฐแผ่นเก่ามากๆ เพ้นผ่านเกลื่อนกลาดอยู่บนพื้นดิน จึงเดินสำรวจต่อ และก็เห็นสภาพดังกล่าวบริเวณกว้าง หลังจากนั้นก็นำเรื่องดังกล่าวนี้บอกกล่าวต่อผู้คนในมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ และนอกมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ในลักษณะของการเขียน การพูดในกลุ่ม เสวนา และออกรายการวิทยุ สวท. และ อ.ส.ม.ท. นครศรีธรรมราช จึงทำให้ชื่อของโบราณสถานตุมปังเป็นที่รู้จักมากขึ้นตามลำดับ

ครั้นต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้เกิดคณะกรรมการดำเนินทะนุบำรุงศิลปะ และวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ คณะกรรมการได้แก่ รศ.ดร.สืบพงศ์ ธรรมชาติ รศ.อุดม หนูทอง และดร.เลิศชาย ศิริชัย มีศาสตราจารย์สุวิงค์ พงศ์ไพบุลย์ เป็นที่ปรึกษา ก็ได้นำเรื่องนี้มาพิจารณาเพื่อดำเนินการให้ได้คำตอบว่า วัดร้างตุมปัง ที่กรมศิลปากรได้ขึ้นทะเบียนไว้ นั้นเป็นอย่างไร สร้างมานานแล้วเพียงใด จึงได้เสนอเรื่องนี้ต่อมหาวิทยาลัยฯ ในสมัยที่ ศ.ดร.นักสิทธิ์ คุ้มณชัย เป็นอธิการบดีเพื่อดำเนินการบูรณะขุดแต่งโบราณสถาน ตุมปัง อธิการบดีฯ เห็นด้วย ต่อมาผู้เขียนจึงได้ประสานกับ ผู้อำนวยการกองโบราณคดีฯ ทางกรมศิลปากร ในขณะนั้น คือ นายสด แดงเอียด ขาวปากพั่น นครศรีธรรมราช และขอสนับสนุนงบประมาณในการขุดค้น ขุดแต่ง และบูรณะ

เมื่อได้รับคำยืนยันว่าได้ จึงได้มีหนังสือจากมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ไปถึงอธิบดี กรมศิลปากรในขณะนั้น ผลตามมามีได้รับงบประมาณสี่ล้านเศษ และดำเนินการขุดแต่ง ขุดค้น ในปี พ.ศ. ๒๕๔๕ ในสมัยที่ ผู้อำนวยการบรรจง วงศ์วิเชียร เป็นผู้อำนวยการ ของสำนักศิลปากรที่ ๑๑ ในขณะนั้น และท่านอื่นๆ มีนายพงศ์ธัญว์ สำเภาเงิน เป็นหัวหน้า การขุดแต่ง ขุดค้น และบูรณะ ผลการขุดค้น ขุดแต่ง คือ พบชิ้นส่วนรูปเคารพเพิ่มอีก ๒ ชิ้น ส่วนองค์ (กลาง) และส่วนพระเศียร (บน) เมื่อนำไปต่อกับส่วนล่างที่เก็บรักษาไว้ที่ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ สำนักศิลปากรที่ ๑๒ ในปัจจุบันปรากฏว่าเข้ากันได้พอดี และสรุป ว่าเป็นรูปเคารพพระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวร (บ้างว่า พระโพธิสัตว์ศรีอาริยเมตไตร) เรื่องนี้ นักประวัติศาสตร์ก็ต้องวิเคราะห์กันต่อไป เป็นรูปเคารพของพุทธศาสนาฝ่ายมหายาน ช่วงสมัย อาณาจักรศรีวิชัย ราว ก่อน พ.ศ. ๑๓๐๐ เล็กน้อย - พ.ศ. ๑๕๐๐

นอกจากนี้ยังพบอาคารเป็นที่วางรูปเคารพและทำพิธีกรรม ๔ หลัง หลังแรกข้าง กิ่วนิชฐานว่าเป็นที่ประทับพักของผู้นำก่อนเข้าไปยังอาคารที่มีรูปเคารพ กำแพงแก้ว รอบอาคารหลังนามากขนาดเกือบรอกึง ๑ คัน ยกไปตั้งได้ ประตูทางเข้ามีประตูเดียว และเล็กขนาดคนเดียวหรือเบียดสองคนเข้าได้วิเคราะห์ได้ว่าเพื่อความปลอดภัยของผู้นำ (ราชา) มิให้ผู้ปองร้ายทำอันตรายได้ง่าย และง่ายต่อการถวายเป็นการอารักขา ด้านหน้าโบราณสถานตุมปังมีบาราย (บ่อน้ำศักดิ์) สองบ่อมีทางเดินกว้างราว ๕ เมตรตรงไปสู่ประตูทางเข้า โบราณสถานตุมปัง ถนนทางเข้าทอดยาวไปทางทิศตะวันออก สิ่งขุดพบจำนวนมากคือโบราณ วัตถุต่างๆ ได้นำไปเก็บไว้ที่พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ กรมศิลปากร จังหวัดนครศรีธรรมราช มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ โดยอาศรมวัฒนธรรมวลัยลักษณ์ และสำนักศิลปากรที่ ๑๒ นครศรีธรรมราช ได้ร่วมมือกันทะนุบำรุง อนุรักษ์ โบราณสถานแห่งนี้ตลอดมา

นักโบราณคดีในขณะนั้นได้สันนิษฐานอายุโบราณสถานตุมปังเอาไว้ว่าราว ก่อนสมัย สุโขทัยไม่มากนัก หรือร่วมสมัย ครั้นต่อมาต้นปี พ.ศ. ๒๕๖๑ อาศรมวัฒนธรรมวลัยลักษณ์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ได้ส่งอิฐ ๕ ก้อน จากจุดสำคัญต่างๆ ๔ จุด คือ กำแพงแก้ว และอาคาร ๔ หลัง ไปวิเคราะห์หาอายุด้วยวิธีความร้อนเรืองแสง ที่มหาวิทยาลัย

เกษตรศาสตร์ ได้คำตอบอายุเฉลี่ยเก่าไปถึง พ.ศ. ๑๒๘๐ ดังนั้นถ้านับถึง พ.ศ. ๒๕๖๒ โบราณสถานตุมปัง จึงมีอายุได้ ๑๒๘๒ ปี แล้ว จาก พ.ศ. ของอายุอิฐบอกได้ว่า โบราณสถานแห่งนี้สร้างขึ้นในสมัยอาณาจักรศรีวิชัย ซึ่งสอดคล้องกับรูปเคารพพระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวร หรือพระโพธิสัตว์ศรีอารียเมตตไตร และรูปของอาคารก็แนวดียวกับ โบราณสถานปรมนันท์ ในประเทศอินโดนีเซียซึ่งสร้างขึ้นในช่วงระยะเวลาดังกล่าวเช่นเดียวกัน

ที่น่าสนใจคือ อิฐใต้ฐานกำแพงแก้วและอาคารสี่หลังที่โบราณสถานตุมปังนั้น มีความเก่ากว่าอิฐใต้ฐานพระบรมธาตุเจดีย์นครศรีธรรมราชเกือบ ๒๐๐ ปี เพราะค่าอายุอิฐใต้ฐานพระบรมธาตุเจดีย์นครศรีธรรมราช เก่าถึงประมาณ พ.ศ. ๑๔๐๐ (๑๔๐๐-๑๒๘๐= ๑๒๐) ส่วนการจะกล่าวว่าเมื่อก่อนคนสยามในภาคใต้ นับถือศาสนาไหนก่อนระหว่วพราหมณ์กับพุทธ เมื่อก่อนส่วนใหญ่กล่าวว่านับถือศาสนาพราหมณ์ก่อน ครั้นถึงปัจจุบันมีผู้รู้ผู้ปราชญ์บอกว่า นับถือศาสนาพุทธก่อนเพราะมีหลักฐานยืนยันบ้างก็บอกว่าพราหมณ์ พุทธ ก็มาด้วยกัน เพราะเป็นศาสนาที่ชาวอินเดียนำเข้าทั้งสองศาสนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเข้ามาของ พระโศภะพระอุตระ ภิกษุสองพี่น้องที่เข้ามาในดินแดนสุวรรณภูมิ ในนามของพระธรรมทูต สายที่ ๘ ของพระเจ้าอโศกมหาราช เมื่อ พ.ศ. ๒๓๕ นี่นับเป็นหลักฐานสำคัญของฝ่าย ที่ถือข้างพระพุทธศาสนา อีกทั้งเชื่อว่าขึ้นฝั่งที่ไทยภาคใต้ด้วย อาจจะเป็นพื้นที่นครศรีธรรมราช ในสมัยปัจจุบัน นอกจากนี้ยังมีหลักฐานต่างๆ อีกมากมายในจังหวัดนครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี และพังงา ที่แสดงถึงความเก่าแก่ของสามจังหวัดนี้ที่เคยเป็นดินแดนโบราณ ของอาณาจักรตามพรลิงค์ ศรีวิชัย และศรีธรรมราชมหานครหรือเมืองสิบสองนักษัตร จึงเป็นเรื่องที่ผู้ใคร่รู้ใคร่เรียนจะต้องศึกษาค้นคว้าเอาเอง หรือใช้วิธีทางลัดด้วยการเข้าหาครู ผู้หลักในด้านนี้คือโบราณคดีและประวัติศาสตร์

ดินแดนภาคใต้ของประเทศไทยในปัจจุบันอาจนับตั้งแต่เพชรบุรี (กรมอุตุนิยม ก็จัดเข้าเป็นภาคใต้แล้ว) ลงไปถึงใต้สุดเบตง จังหวัดยะลาและสุดถึงสิงคโปร์ (สิงคโปร์) ในสมัยโบราณคือดินแดนของอาณาจักรเก่าดังกล่าวข้างต้น บางคนตั้งข้อสงสัยว่าคนที่อยู่ใน พื้นที่นี้ในสมัยโบราณเป็นคนไทย (ไท) หรือเปล่า เขาเหล่านั้นก็ต้องไปหาคำตอบเอาเอง จนกว่าจะพอใจและอิ่มใจ ส่วนผู้เขียนเชื่อว่าเป็นคนไทย (ไท) สายสยามเป็นส่วนใหญ่ ส่วนคนไทยสายอื่นๆ อาจจะเข้ามาปะปนอยู่บ้าง สิ่งที่บอกได้คือ คนและภาษา และศิลปะ และวัฒนธรรม คนส่วนใหญ่ในภาคใต้ปัจจุบันพูดภาษาไทยสำเนียงใต้ ใช้เสื้อผ้าที่มีเอกลักษณ์ ไทยภาคใต้ อาหารการกินแบบไทยใต้ และประเพณี ต่างๆ ที่เป็นไทยใต้โดยเฉพาะมีอยู่มาก ถ้าไม่ใช่คนไทยสยามอยู่ในดินแดนภาคใต้แล้วใครจะอยู่ก่อน ชาติพันธุ์ที่ศึกษาทางโบราณคดี และมานุษยวิทยา แล้วว่าเก่าแก่ น่าจะเข้ามาอยู่ก่อนคนไทยสยาม คือ มณี หรือมันนี ที่เรียกกันว่าชาโก และเงาะป่า ซึ่งนักมานุษยวิทยาบอกว่าที่ถูกต้องเรียกว่า มณี หรือมันนี

สรุปว่า สามอาณาจักรทางใต้ของคนไทยสยามโบราณนั้นมีดินแดนตลอดไปทั้ง คาบสมุทไทยรวมทั้งประเทศมาเลเซีย และสิงคโปร์ (สิงคโปร์) บางช่วงก็แยกการปกครอง

เป็นเมืองๆ อยู่บ้าง ที่เป็นหนึ่งเดียวทั้งหมดน่าจะเป็นช่วงศรีวิชัย และศรีธรรมราชมหานคร หรือเมืองสิบสองนักษัตร ที่มีสิบสองเมือง คือ กระบุรี ชุมพร ตะกั่วป่าถลาง ฝรั่ง (ตรัง) บันทายสมอ (สงขลา) สระบุรี พัทลุง สายบุรี ปัตตานี ไทรบุรี กลันตัน และปาหัง

ทั้งหมดนี้คือเรื่องราวของคนไทยและดินแดนของไทยสมัยโบราณ และมีเหลือให้คนไทยภาคใต้ (สยาม) และคนไทยกลุ่มอื่น อีกทั้งชาวต่างชาติได้อยู่ดั่งที่เห็นกันอยู่ในปัจจุบัน ดังนั้นเราคนไทยจะต้องช่วยกันรักษาผืนแผ่นดินไทยที่มีอยู่ทั้งหมดเอาไว้ให้ได้เพื่อเอาไว้ให้ลูก หลาน เหลน โหลน ลื้อ เลื้อ หลืด และหลีบ ในอนาคต ได้อาศัย

๕

